

Beden eğitimi öğretmenlerinin yaratıcılığa teşvik edici davranışlarına göre kullandıkları öğretim stilleri

Melek MAKARACI¹, Zehra CERTEL², Ziya BAHADIR³

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Karaman, Türkiye

²Akdeniz Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Antalya, Türkiye

³Erciyes Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Kayseri, Türkiye

Araştırma Makalesi/Research Article	DOI: 10.5281/zenodo.10432033
Gönderi Tarihi/ Received: 20.05.2023	Kabul Tarih/ Accepted: 12.10.2023
	Online Yayın Tarihi/ Published: 29.12.2023

Öz

Beden eğitimi ve spor derslerinde kullanılan öğrenci merkezli yaklaşımların yaratıcılığa olumlu etkilerinin olduğu bilinmektedir. Bu araştırmanın amacı, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kullandıkları öğretim stilleri ile yaratıcılığı teşvik edici davranışlarının cinsiyet, devlet veya özel okulda görev yapma durumuna göre incelemek ve kullandıkları öğretim stillerine göre yaratıcılığı teşvik edici davranışlarındaki farklılığı ortaya koymaktır. Araştırma örneklemini 145 kadın ve 203 erkek olmak üzere toplam 348 beden eğitimi ve spor öğretmeni oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu ile birlikte öğretmenlerin beden eğitimi ve spor derslerinde kullandıkları öğretim stillerini belirlemek için “Beden Eğitimi Öğretmenleri Öğretim Stilleri Değer Algıları Anketi (BEÖSDA) ve “Yaratıcılığa Teşvik Edici Öğretmen Davranışları İndeksi (YÖDİ)” kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun kullandıkları stiller konusunda yeterli bilgiye sahip olduğu ve daha çok öğretmenin aktif olduğu öğreten merkezli yaklaşımının tercih edildiği belirlenmiştir. Sonuç olarak, öğretmenlerin öğretim stillerini kullanma durumuna göre yaratıcılığı teşvik edici davranışlarının değişkenlik gösterebileceği görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Beden eğitimi öğretmeni, yaratıcılığa teşvik, öğretmen davranışları, öğretim stilleri.

Creativity fostering behaviors with respect to using teaching styles of physical education teachers

Abstract

The student-centered approaches used in physical education and sports lessons have positive effects on creativity. This study aims to examine the teaching styles and creativity-fostering behaviors of physical education and sports teachers according to gender, and employment status in public or private schools and to reveal the differences in creativity-fostering behaviors according to the teaching styles they use. The research sample consisted of a total of 348 physical education and sports teachers, 145 females and 203 males. As data collection tools, Physical Education Teachers' Perceptions of Teaching Styles (PETPTS) and Creativity Fostering Teacher Behavior Index (CTFIndex) were used to determine the teaching styles used by teachers in physical education and sports lessons together with the personal information form designed by the researchers. It was determined that the majority of physical education and sports teachers have sufficient knowledge about the styles they use and that the teacher-centered approach, in which the teacher is active, is preferred. As a result, teachers' behaviors encouraging creativity may vary according to their use of teaching styles.

Keywords: Physical education teachers, fostering creativity, teacher behaviours, teaching styles.

Sorumlu Yazar/Corresponded Author: Melek MAKARACI, **E-posta/e-mail:** melek.kozak@gmail.com

The Extended English Abstract is located the end of the Article.

Bu çalışma, 23-26 Kasım 2017 tarihinde Dünya Spor Bilimleri Araştırmaları Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Yaratıcılık, çeşitli yaklaşımlara göre farklılaşan üzerinde fikir birliğine ulaşılmamış bir kavramdır (Keleşoğlu & Kalaycı, 2017). İnsanın eşsiz bir yeteneği olan yaratıcılık, belirli bir bağlamda orijinal ve yararlı fikirler üretmeyi veya sorunlara yeni çözümler geliştirmeyi ifade eder (Runco, 2010; Runco & Acar, 2012; Abraham, 2013). Yaratıcı düşünme, yüzleşilmesi ve çözülmesi gereken bir problemin duyarlılığından yola çıkan düşünme yeteneğidir. Yaratıcı düşünme süreci sonucunda oluşan yaratıcılık, verilen olduğu gibi kabul etmemek, orijinal çözümler üretmek, problem ve zorlukla başa çıkmak ve yeni fikirler üretmek temaları çerçevesinde şekillenmektedir (Arbia ve ark., 2020). Özen (2012) ise yaratıcılığı bireyin öğrenme yaşantısı sonucunda öğrendiklerini birbiriyle ilişkilendirerek karşılaştığı bir sorunu çözebilmesi ve bu ilişkileri kullanarak ortaya yeni/özgün bir düşünce ya da ürün koyabilmesi olarak tanımlamıştır.

Bir öğretmenin mesleki yaşantısı süresince yaratıcı düşünme becerisine sahip olması beklenir. Bu paralelde, yaratıcı ve eleştirel düşünen öğretmen problemlere daha duyarlı, fikir üretebilen, düşüncelerinde esnek, az rastlanan ürünler ortaya koyan, derinlemesine düşünen, betimlemeler yapabilen ve farklı bakış açılarına sahip olma gibi yeteneklere sahip olmalıdır (Görgen & Karaçelik, 2009; Kesicioğlu & Deniz, 2014). Diğer taraftan Ward (2009), yaratıcı bir öğretmenin, soyut düşünebilme yeteneğine sahip, problemi fark ederek çözüm yolu üretebilme, başkalarının fikirlerine değer vererek, değerlendirme yapabilme özelliklerine sahip olması gerektiğini belirtmiştir. Gerçekleştirilmesi zor bir süreç olan yaratıcı düşünme becerisi (Barnes & Shirley, 2007), yetkin bir öğretmenin rehberliğinde eğitim süreci ile birlikte öğrenilip geliştirilebilmektedir (Erdoğan ve ark., 2009). Dolayısıyla, eğitim kurumlarında öğrencilerin yaratıcılıklarının desteklenmesini çok önemlidir (Rubenstein ve ark., 2013; Davies ve ark., 2014). Çoğu ülkede eğitim kurumları yaratıcı düşünmeyi geliştirici etkinliklere öncelik verdiği bilinmektedir (Garaigordobil, 2006).

Cropley (2001), yaratıcılığı teşvik etme davranışının eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçası olduğunu ve bütün öğrenciler için eğitimde yol gösterici bir ilke olması gerektiğini vurgulamıştır. Ayrıca, öğretmenlerin bilgiyi yaratıcı bir şekilde öğretme sürecinde, buluş, keşif, araştırma, motivasyon, hayal etme ve tahminde bulunma özelinde öğrencileri cesaretlendirmesi gerektiği ifade edilmiştir (Sternberg, 2003; Beghetto & Kaufman, 2014). Tan (2001), öğretmenlerin bağımsız bir öğrenme sürecininin geliştirilmesi için, öğrencilerin keşfetmelerini sağlayan geleneksel olmayan bir öğrenme sürecinin oluşturulması gerektiği görüşündedir. Özellikle beden eğitimi ve spor dersleri, ders ortamındaki değişkenlik ve uygulama temelli

olması nedeniyle yaratıcılığı geliştirmek için oldukça önemli bir ders olarak kabul edilmelidir. Bu bağlamda, beden eğitimi ve spor derslerinde öğretmenler tarafından öğrenciyi düşünmeye yönlendiren ve değişik seçenekler bulmasına olanak tanıyan öğretim stillerinin uygun öğrenme ortamının oluşturulması ve öğrencilerin yaratıcılığının geliştirme sürecinde etkili olacağı açıktır.

Mosston ve Ashworth (2008) beden eğitiminde öğretim stillerini, iki temel öğretim yaklaşımı olan sunuş ve buluş yaklaşımı olarak ayırmaktadır. Beden eğitiminde kullanılan öğretim stilleri, sunuştan buluş yoluna doğru, öğretenden öğrenen merkezliliğe doğru geçişi göstermekte ve toplamda 11 öğretim stilini/yöntemini içermektedir. Sunuş yolu yaklaşımındaki beş stil; “komut (A Stili), alıştırma (B Stili), eşli çalışma (C Stili), kendini denetleme (D Stili) ve katılım (E Stili)” stilleri olarak adlandırılır. Buluş yolu yaklaşımı stilleri ise “yönlendirilmiş buluş (F Stili), problem çözme: tek doğru (G Stili), problem çözme: farklı yollar üretimi (H Stili), öğrencinin tasarımı (I Stili), öğrencinin başlatması (J Stili) ve kendi kendine öğretme (K Stili)” olarak altı öğretim stilinden oluşmaktadır (Mosston & Ashworth, 2008). A’dan E’ye kadar olan stiller temel becerilerin kazanıldığı, gelenekselleşmiş kültürün sürdürüldüğü, öğrencinin daha önce kazanımlarını tekrar ortaya koyduğu, tanımlamalar ve sınıflamalar yaptığı, yalnızca geçmiş ve şimdiki bilgilerle ilgilenen stiller iken; F ve G stilleri tek doğrusu olan kavramların keşfedilmesini, H’dan K’ya kadar olan stiller ise öğrencilerin ıraksak yanıtların keşfini, alternatif tasarımlarını ve yeni kavramlarla etkileşimde bulunmasını içerir. Kısaca F’den K’ya kadar olan stiller bilgilerin hatırlanmasından öte keşfetme deneyimlerini içerir (Mosston & Ashworth, 2008; Saraç & Muştı, 2013). Byra (2000), özellikle taklit etmeye dayanan hareket becerileri için öğreten merkezli stillerin öğrenen merkezli stillere göre daha etkili olduğunu belirtmektedir. Yapılan çalışmalar beden eğitimi öğretmenlerinin daha çok sunuş yaklaşımı içerisinde yer alan komut ve alıştırma stillerini kullandıklarını ortaya koymuştur (Ertan & Çiçek, 2003; Contran ve ark., 2005; Saraç-Yılmaz ve ark., 2005; Demirhan ve ark., 2008; Şirinkan & Erciş, 2009; Yoncalık, 2009; Saraç & Muştı, 2013).

Öğrenme-öğretme sürecinde kullanılan stiller, hedeflere kısa sürede ve verimli ulaşmanın yanında kalıcı öğrenmeyi de arttıran en önemli faktörlerdedir. Bu süreçte kullanılacak stilin iyi seçilmesi öğretimde verimi arttıracaktır (Temelli & Kurt, 2011). Günümüzdeki yeni öğretim programlarında, davranışçı yaklaşımdan yapılandırmacı yaklaşıma geçilen süreçte, öğrenciyi yaratıcılığa teşvik etme ön plandadır. Buna bağlı olarak beden eğitimi öğretim programları, geçmişten günümüze öğrenen merkezli bir yapı olarak değişmekte ve beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden öğrenme-öğretme sürecinde “öğrenen merkezli stilleri” kullanmalarını

beklemektedir (Cengiz & Serbes, 2014). Özellikle beden eğitimi ve spor derslerinde kullanılan öğrenci merkezli yaklaşımların yaratıcılığa olumlu etkilerinin olduğu düşünülmektedir. Buradan hareketle sunulan çalışmanın amacı; beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kullandıkları öğretim stilleri ile yaratıcılığı teşvik edici davranışlarını cinsiyet, devlet veya özel okulda görev yapma durumuna göre incelemek ve kullandıkları öğretim stillerine göre yaratıcılığı teşvik edici davranışlarındaki farklılığı ortaya koymaktır.

YÖNTEM

Evren-örneklem

Araştırmanın örnekleminin belirlenme sürecinde zaman, para ve işgücü kaybını önlemeye yönelik uygun örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Katılımcıların internet aracılığı ile ulaşım sağladığı ölçek ve anket formlarına verilen yanıtlar elektronik ortamda kaydedilmiştir. Bu kapsamda, araştırma örneklemini devlet (n=289) ve özel (n=59) okullarda görev yapan toplam 348 beden eğitimi ve spor öğretmeni oluşturmuştur. Öğretmenlerin yaş ortalaması= 33,79±7,27 yıl, çalışma süre ortalaması= 8,79±6,35 yıldır. Öğretmenlerin %41,7'si (n=145) kadın, %58,3'ü (n=203) erkektir. Öğretmenleri %54,6'sı (n=190) ortaokulda, %34,8'i (n=121) lisede, %10,6'sı (n=37) ise hem ortaokulda hem lisede görev yapmaktadır. Öğretmenlerin %86,2'i (n=300) en az bir kez hizmet içi eğitim seminerine katılmıştır.

Çalışmaya başlama için gerekli olan izin Erciyes Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu'ndan alınmıştır (Onay no: 05-2021/260)

Veri toplama araçları

Öğretmenlere ait tanımlatıcı bilgiler için araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu aracılığı ile kaydedilmiştir. Öğretmenlerin beden eğitimi ve spor derslerinde kullandıkları öğretim stillerini belirlemek için Beden Eğitimi Öğretmenleri Öğretim Stilleri Değer Algıları Anketi (BEÖSDA)'nin öğretim stillerinin açıklaması olan bölümü uygulanmıştır. Öğretmenlerin yaratıcılığı teşvik edici davranışlarını belirlemek için ise Yaratıcılığa Teşvik Edici Öğretmen Davranışları İndeksi (YÖDİ) kullanılmıştır.

Beden eğitimi öğretmenleri öğretim stilleri değer algıları anketi (BEÖSDA)

Anket Kulina ve Cothran (2003) tarafından geliştirilmiş, İnce ve Hünük (2010) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ankette 11 öğretim stiline yönelik 11 senaryo bulunmaktadır. Öğretmenlere bu senaryolardan derste en sık hangisini kullandığı sorulmuş ve işaretlemesi istenmiştir. Öğretmenlerin öğretim stillerini kullanma düzeyini belirlerken veriler aşağıdaki şekilde kodlanmıştır. Mosston ve Ashworth (1981)'un öğretim stilleri yelpazesine

göre sadece ilk bölümdeki stilleri “komut, alıştırma, eşli çalışma, kendini denetleme ve katılım” işaretleyen öğretmenler için sunuş yoluyla yaklaşım, sadece ikinci bölümden “yönlendirilmiş, buluş, problem çözme, tek doğru, problem çözme; farklı yollar üretimi, öğrenci tasarımı, öğrenci başlatması ve kendi kendine öğretme” işaretleyen öğretmenler için buluş yoluyla yaklaşım, her iki bölümden de stil işaretleyen öğretmenler için sunuş+buluş olarak veriler kodlanıp değerlendirilmiştir.

Yaratıcılığa teşvik edici öğretmen davranışları indeksi (YÖDİ)

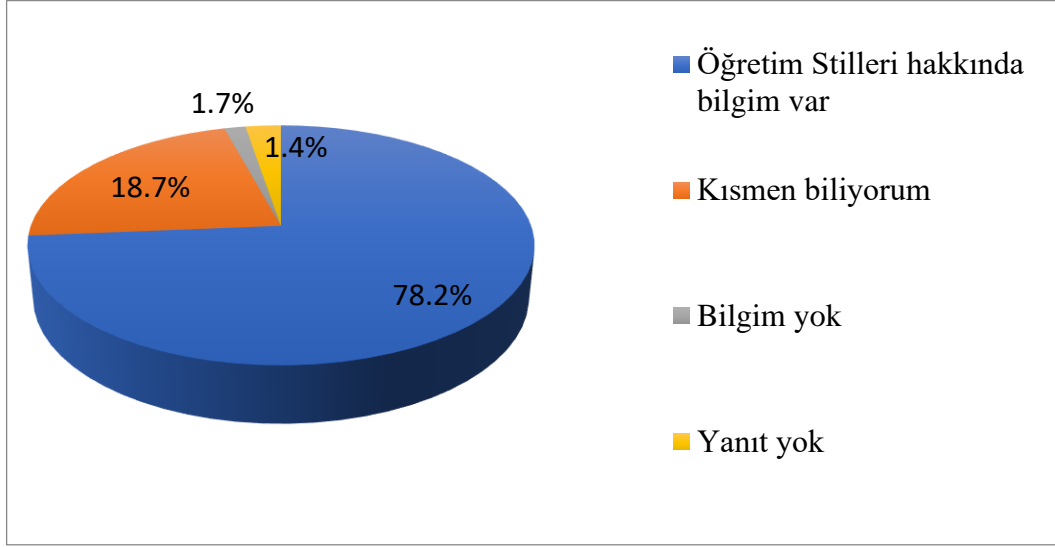
Ölçek, Soh (2000) tarafından geliştirilmiş ve Akar (2014) tarafından Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Ölçek dokuz alt boyuta sahip 45 maddeden oluşmakta ve altılı likert tipindedir. Ayrıca orijinal ölçeğin uyarlamasında dil eşdeğerliği incelenmiş ($r=0,93$) ve 192 öğretmenin üzerinde toplanan verilere doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Dfa sonuçlarına göre orijinal ölçek yapısı yeterli düzeyde uyum sağladığını ortaya koyulmuştur. Tüm ölçek için hesaplanan Cronbach’ın Alpha güvenilirlik katsayısı 0,95 olarak hesaplanırken araştırmamızda ise 0,96 olarak tespit edilmiştir.

Verilerin analizi

Verilerin normallik varsayımlarını sağlayıp sağlamadığını kontrol etmek için basıklık ve çarpıklık katsayılarına bakılmıştır. YÖDİ’nin alt boyutlarından “motivasyon” hariç çarpıklık katsayıları en yüksek -0,787, en düşük -0,073; basıklık en yüksek değer -0,787, en düşük -0,132 olarak bulunmuştur. Motivasyon boyutunda ise çarpıklık -1,227, basıklık 1,201 olarak bulunmuştur. Bu bağlamda verilerin basıklık ve çarpıklık katsayılarının +1,5 ile -1,5 aralığında olduğu görülmüştür. Dolayısıyla, çalışma verilerin normal dağılım gösterdiği biçiminde anlaşılmıştır (Tabachnick & Fidell, 2013). Bu bağlamda, verilerin analizinde bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır. Ancak öğretmenlerin öğretim stillerini seçme durumlarında bir grubun sayısı 30’un altında olduğu için parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Ayrıca kategorik değişkenler arasındaki anlamlı bir ilişki olup olmadığını test etmek içinde Ki-kare testi kullanılmıştır. Sonuçlar $p<0,05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Öğretmenlerin öğretim stillerine ilişkin bulgular

Şekil 1. Öğretmenlerin beden eğitimi derslerinde kullandıkları öğretim stilleri bilgi düzeylerine ilişkin dağılım

Şekil 1 incelendiğinde, öğretmenlerin %78,2 (n=272)'si kendilerinin beden eğitimi öğretimde kullanılan stiller konusunda yeterli bilgiye sahip olduğunu, %18,7 (n=65)'si kısmen yeterli, %1,7 (n=6)'si yeterli bilgiye sahip olmadığını belirtmiş, %1,4 (n=5)'i ise bu soruya yanıt vermemiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin sunuş, buluş ve sunuş+buluş yoluyla yaklaşımlarını kullanma durumlarının dağılımı

Yaklaşım	n	%
Sunuş yoluyla yaklaşım (A-B-C-D-E)	307	88,2
Buluş yoluyla yaklaşım (F-G-H-I-J-K)	18	5,2
Sunuş+buluşyoluyla yaklaşım	23	6,6

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların %88,2'si (n=307) sunuş yoluyla yaklaşımı içeren yöntemlerle, %5,2'si (n=18) buluş yolunu içeren yöntemlerle ve %6,6'sı(n=23) sunuş+buluş yaklaşımını içeren yöntemlerle derslerini işlediklerini belirtmişlerdir.

Tablo 2. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre öğretim stillerini kullanma durumları Ki-kare testi sonuçları

Cinsiyet	Sunuş	Buluş	Sunuş+Buluş	Toplam
Kadın	123 %84,8	7 %4,8	15 %10,3	145 %100
Erkek	184 %90,6	11 %5,4	8 %3,9	203 %100
Toplam	307 %88,2	18 %5,2	23 %6,6	190 %100

$\chi^2=5,630$ df=2 p=0,060; p>0,05

Tablo 2 incelendiğinde, öğretmenlerin cinsiyetlerine göre beden eğitimi derslerinde kullandıkları öğretim stilleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($\chi^2=5,630$; $p>0,05$). Erkek ve kadın öğretmenlerin derslerinde benzer stilleri kullandıkları görülmüştür.

Tablo 3. Öğretmenlerin devlet veya özel okulda görev yapma durumuna göre öğretim stillerini kullanma durumları Ki-kare testi sonuçları

	Sunuş	Buluş	Sunuş+Buluş	Toplam
Devlet	266	9	14	289
	%92,0	%3,1	%4,8	%100
Özel	41	9	9	59
	%69,5	%15,3	%15,3	%100
Toplam	307	18	23	348
	%88,2	%5,2	%6,6	%100

$\chi^2=24,819^*$ sd=2 p=0,000; *p<0,05

Öğretmenlerin devlet veya özel okulda görev yapma durumuna göre beden eğitimi derslerinde kullandıkları öğretim stilleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($\chi^2=24,819$; $p=0,000$, $p<0,05$). Özel okulda görev yapan öğretmenler buluş yoluyla öğretim stillerini devlet okullarındaki öğretmenlere göre daha çok kullanmaktadır.

Tablo 4. Öğretmenlerin cinsiyetine göre yaratıcılığı teşvik edici davranışları t-testi sonuçları

Ölçek	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	ss	t	p
Bağımsızlık	Kadın	145	4,71	0,78	0,789	0,430
	Erkek	203	4,64	0,87		
Entegrasyon	Kadın	145	4,83	0,74	-0,782	0,435
	Erkek	203	4,89	0,77		
Motivasyon	Kadın	145	4,98	0,65	-1,342	0,181
	Erkek	203	5,07	0,64		
Yargılama	Kadın	145	4,53	0,85	-0,812	0,417
	Erkek	203	4,60	0,82		
Esneklik	Kadın	145	4,58	0,93	-0,903	0,367
	Erkek	203	4,67	0,87		
Değerlendirme	Kadın	145	4,35	0,89	-0,714	0,476
	Erkek	203	4,42	0,90		
Sorgulama	Kadın	145	4,89	0,77	-,1,197	0,232
	Erkek	203	4,99	0,79		
Fırsatlar	Kadın	145	4,61	0,81	-2,149	0,032*
	Erkek	203	4,81	0,88		
Hayal kırıklığı	Kadın	145	5,01	0,77	-0,739	0,460
	Erkek	203	5,07	0,79		
YÖD indeksi	Kadın	145	4,72	0,68	-1,008	0,314
	Erkek	203	4,80	0,70		

*p<0,05.

Tablo 4 incelendiğinde, öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yaratıcılığı teşvik edici davranışları arasında fırsatlar alt boyutunda erkek öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir ($p=0,032$). Diğer alt boyutlarda ise cinsiyet ekseninde bir farklılık olmadığı görülmüştür ($p>0,05$).

Tablo 5. Öğretmenlerin yaratıcılığı teşvik edici davranışlarının devlet veya özel okulda görev yapma değişkenine göre dağılımı

Ölçek	Okul türü	n	$\bar{X}$	ss	t	p
Bağımsızlık	Devlet	289	4,63	0,83	-2,120	0,035*
	Özel	59	4,88	0,80		
Entegrasyon	Devlet	289	4,83	0,75	-1,926	0,053
	Özel	59	5,04	0,76		
Motivasyon	Devlet	289	5,01	0,64	-1,479	0,140
	Özel	59	5,15	0,68		
Yargılama	Devlet	289	4,51	0,81	-3,178	0,002**
	Özel	59	4,88	0,87		
Esneklik	Devlet	289	4,60	0,89	-1,637	0,103
	Özel	59	4,81	0,92		
Değerlendirme	Devlet	289	4,33	0,87	-2,867	0,004**
	Özel	59	4,69	0,94		
Sorgulama	Devlet	289	4,91	0,78	-2,404*	0,017*
	Özel	59	5,17	0,77		
Fırsatlar	Devlet	289	4,69	0,85	-1,763	0,079
	Özel	59	4,91	0,87		
Hayal kırıklığı	Devlet	289	5,01	0,78	-2,056	0,041*
	Özel	59	5,23	0,75		
YÖD indeksi	Devlet	289	4,72	0,68	-2,553*	0,011*
	Özel	59	4,97	0,72		

*p<0,05; **p<0,01.

Tablo 5 incelendiğinde, tüm boyutlarda ve ölçek toplamında özel okulda görev yapan öğretmenlerin puan ortalamalarının yüksek olduğu gözlenmiştir. Öğretmenlerin okul türüne göre yaratıcılığı teşvik edici davranışları, bağımsızlık (p=0,035), yargılama (p=0,002), değerlendirme (p=0,004), sorgulama (p=0,017), hayal kırıklığı (p=0,041) alt boyutları ve toplam puanda (p=0,011) özel okulda görev yapan öğretmenler lehine anlamlı farklılıklar göstermektedir.

Tablo 6. Öğretmenlerin öğretim stillerini seçme durumlarına göre yaratıcılığı teşvik edici davranışları Kruskal Wallis sonuçları

Alt boyutlar	Yaklaşım	N	S,O	χ^2	P	Fark
Bağımsızlık	Sunuş ^a	307	169,93	5,451	0,066	-
	Buluş ^b	18	212,36			
	Sunuş+Buluş ^c	23	205,80			
Entegrasyon	Sunuş ^a	307	171,49	2,560	0,278	-
	Buluş ^b	18	205,00			
	Sunuş+Buluş ^c	23	190,85			
Motivasyon	Sunuş ^a	307	170,60	3,868	0,145	-
	Buluş ^b	18	207,25			
	Sunuş+Buluş ^c	23	199,78			
Yargılama	Sunuş ^a	307	168,49	9,608	0,008**	a-b a-c
	Buluş ^b	18	227,78			
	Sunuş+Buluş ^c	23	213,02			
Esneklik	Sunuş ^a	307	170,92	3,682	0,159	-
	Buluş ^b	18	211,94			
	Sunuş+Buluş ^c	23	192,98			
Değerlendirme	Sunuş ^a	307	168,54	9,190	0,010*	a-b a-c
	Buluş ^b	18	220,22			
	Sunuş+Buluş ^c	23	218,22			
Sorgulama	Sunuş ^a	307	170,02	5,327	0,070	-
	Buluş ^b	18	213,72			
	Sunuş+Buluş ^c	23	203,68			
Fırsatlar	Sunuş ^a	307	168,85	8,900	0,012*	a-b
	Buluş ^b	18	216,08			
	Sunuş+Buluş ^c	23	220,02			
Hayal kırıklığı	Sunuş ^a	307	172,10	1,552	0,460	-
	Buluş ^b	18	188,42			
	Sunuş+Buluş ^c	23	195,65			
YÖD indeksi	Sunuş ^a	307	169,04	7,714	0,021*	a-b a-c
	Buluş ^b	18	218,58			
	Sunuş+Buluş ^c	23	212,87			

*p<0,05; **p<0,01

Tablo 6 incelendiğinde, öğretmenlerin öğretim stillerini seçme durumlarına göre yaratıcılığı teşvik edici davranışları alt boyutlarından yargılama ($\chi^2=9,608$, $p=0,008$), değerlendirme ($\chi^2=9,190$, $p=0,010$), fırsatlar ($\chi^2=8,900$, $p=0,012$) ve ölçek toplam puanda ($\chi^2=7,714$, $p=0,021$) istatistiki farklılık olduğu tespit edilmiştir. Derslerini buluş ve sunuş+buluş öğretim stilleriyle işleyen öğretmenlerin yalnızca sunuş yoluyla işleyen öğretmenlere göre söz konusu alt boyutlarda ve ölçek toplam puanında daha yüksek değerlere sahip olduğu gözlenmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Öğretmenlerin kullandıkları öğretim stilleri ile yaratıcılığı teşvik edici davranışlarının cinsiyet, devlet veya özel okulda görev yapma durumuna göre incelenmesi ve öğretmenlerin öğretim stillerini tercih durumlarına göre yaratıcılığı teşvik edici davranışlarının belirlenmesini inceleyen çalışma sonuçlarına göre aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Araştırmada, öğretmenlerin çoğunun (%78.2), derslerinde kullandıkları stiller konusunda yeterli bilgiye sahip olduğu belirlenmiştir. 2018 yılından önceki beden eğitimi ve spor öğretmenliği lisans programında özel öğretim yöntemleri I ve II dersi ile beden eğitimi ve öğretiminde kullanılan stiller ders programında yer alırken, güncellenen programda yerini “beden eğitimi ve spor öğrenme ve öğretim yaklaşımları” ve “beden eğitimi ve spor öğretimi” derslerine bırakmıştır. Ayrıca seçmeli ders olarak “beden eğitimi öğretim modelleri” dersi bulunmaktadır. Kredisi yüksek olan bu derslerin etkili ve verimli bir şekilde işlenmesi durumunda öğrencilerin beden eğitimi ve spor öğretim konusunda yeterli bilgi sahibi olacağı düşünülmektedir. Yıldız ve Kangalgil (2014) araştırmasında, öğretmenlerin beden eğitimi derslerinde özel öğretim yöntemlerini kullanmama sebebinin öğretmenin bilgi yetersizliği olduğunu belirtmiştir.

Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun (%88,2), beden eğitimi ve spor derslerinde kullandıkları yöntemlerin daha çok öğretmenin aktif olduğu öğreten merkezli-sunuş (A-B-C-D-E) yaklaşımı kullandıkları görülmektedir. Bu yaklaşımda, bilgiler ve beceriler tekrar ortaya koyularak, öğrenciler öğretmen tarafından gösterilen hareketleri model alarak uygularlar. Tekrar becerinin öğrenilmesi için çok önemlidir. Öğretmen sınıfı kontrol eder ve disiplin sağlar. Ülkemizde yapılan çalışmalar, beden eğitimi öğretmenlerinin daha çok öğreten merkezli stilleri kullandıklarını ortaya koymaktadır (Keske, 2007; Ünlü ve Aydos, 2007; Demirhan ve ark., 2008; Şirinkan & Erciş, 2009; Yoncalık, 2009; Saraç & Muştı, 2013; Demiral, 2021; Fernández & Espada, 2021). İnce ve Hünük (2010) çalışmasında, öğretmenlerin derslerinde en çok öğreten merkezli “komut ve alıştırma”, en az ise öğrenen merkezli “öğrencinin başlatması ve kendi kendine öğretme” stillerini kullandıklarını ortaya koymuştur. Cengiz ve Serbes (2014), aday beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin beden eğitimi öğretim stillerinden öğreten merkezli stilleri daha fazla kullanmayı tercih ettiğini belirlemiştir. Dönmez (2018) ve Yılmaz (2019), beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğretmen merkezli stillerden olan “komut, eşli çalışma, katılım ve alıştırma” yöntemlerini tercih ettiğini, öğrenci merkezli stilleri ise daha az tercih ettiğini tespit etmişlerdir. Yıldız (2012) beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin en sık tercih ettiği öğretim yöntemlerinden birinin “komut yöntemi” olduğunu tespit etmiştir. Yıldız ve Kangalgil (2014) öğretmenlerin, öğretmen merkezli “eşli çalışma, komut ve alıştırma” yöntemleri kullandıklarını, öğrenen merkezli “kişisel-öğrencinin tasarımı, yönlendirilmiş buluş ve kendi kendine öğretme” yöntemlerini ise çok fazla kullanmadıklarını tespit etmiştir. Parsak (2018) beden eğitimi öğretmenlerinin, öğreten merkezli stilleri daha fazla kullandığını ve en çok komut ve alıştırma stilini, en az ise öğrencinin başlatması ve kendi kendine öğretme

stilleri kullandığını tespit etmiştir. Yapılan araştırmalar çalışmamızı destekler niteliktedir. Uluslararası alanyazında ulaşılan çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Macaristan, Estonya, Litvanya ve İspanya (Hein ve ark., 2012); Avustralya, Amerika, Fransa, Portekiz, Kanada, Kore ve İngiltere (Cothran ve ark., 2005; Macfadyen & Campbell, 2006; SueSee & Edwards, 2011); Finlandiya (Jaakkola & Watt, 2011); Avustralya (Sanchez, Byra & Wallhead, 2012); Amerika (Parker & Curtner-Smith, 2012); Yunanistan (Syrmpas, Digelidis & Watt, 2016)' da gerçekleştirilen araştırmalarda öğreten merkezli stillerin öğretmenler tarafından öğrenen merkezli stillere göre daha fazla kullanıldığı belirtilmiştir. Beden eğitimi dersi öğretim programları incelendiğinde, yapılan güncellemelerin “yapılandırmacı yaklaşımın temel ilkelerinden” esinlenerek düzenlendiği görülmektedir. Öğretim programları öğrenen merkezli yaklaşıma doğru değişirken, beden eğitimi öğretmenlerinde de öğrenen merkezli esasına dayanarak derslerini öğrencinin aktif rol oynadığı etkinlik ve uygulamalarla yürütmesi beklenmektedir. Bu konuda lisans programındaki eğitimcilere büyük görevler düşmektedir.

Öğretmenlerin cinsiyetleri bakımından kullandıkları öğretim stilleri/yöntemleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Erkek ve kadın öğretmenler derslerinde benzer stilleri/yöntemleri kullanmaktadır. Yapılan çalışmalar öğretim stillerinin kullanımını açısından kadın ve erkek beden eğitimi öğretmenleri arasında bir fark olmadığını göstermektedir (Kulinna & Cothran, 2003; İnce & Hünük, 2010; Saraç & Muştı, 2013; Cengiz & Serbes, 2014; Parsak, 2018). Öğretmenlerin cinsiyet açısından benzer stilleri kullanmasının nedeni geçmişlerinde aldıkları spor kültürü ve lisans eğitimlerinin benzer olması özellikleriyle açıklanabilir.

Özel okulda görev yapan öğretmenler buluş yoluyla öğretim stillerini/yöntemlerini devlet okullarındaki öğretmenlere göre daha çok kullanmaktadır. Bunun nedeninin, özel okulların ders saatinin fazla olması, daha az sınıf mevcuduna sahip olması, araç gereç, malzeme, saha, salon açısından olanaklarının daha iyi olması faktörlerinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Nitekim, devlet okullarında çalışan beden eğitimi öğretmenleri öğretim yöntemlerinin uygulanması hususunda en fazla karşılaştığı sorunların araç gereç yetersizliği, spor salonunun olmaması, ders saatlerinin azlığı olduğunu belirtmişlerdir (Yıldız, 2012; Yılmaz, 2019).

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yaratıcılığı teşvik edici davranışları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ancak fırsatlar alt boyutunda erkek öğretmenler lehine anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır. Erkek öğretmenler kadın öğretmenlere göre öğrencilerin fikirlerini farklı koşullar altında kullanabilmeleri için daha fazla fırsatlar sağladıklarını düşünmektedirler. Konu ile ilgili çalışmalarda yaratıcılığı destekleme davranışı göstermede, öğretmenin kadın

veya erkek olmasının etkili olmadığı bildirilmiştir (Forrester & Hui, 2007; Yolcu 2007; Mueller ve ark., 2008; Vural, 2008; Dikici, 2014; Ozkal, 2014; Demirkale, 2015; Yenilmez & Ekici 2016; Kılıç, 2017; Karaduman & Çiftçi 2018; Kaya, 2018; Berkant & Burun, 2021; Leylak & Say, 2021). Bu araştırmada ise sadece fırsatlar boyutunda bir farklılık bulunmuştur.

Araştırmada özel okulda görev yapan öğretmenlerin yaratıcılığı teşvik edici davranışları bağımsızlık, yargılama, değerlendirme, sorgulama, hayal kırıklığı, alt boyutlarında ve toplam puanda devlet okulunda görev yapan öğretmenlere göre daha yüksek bulunmuştur. Sonuç olarak özel okullarda görev yapan öğretmenler, öğrencilerini yaratıcılık gerektiren hareketlere daha fazla teşvik etmektedirler. Yıldız ve Baltacı (2018) matematik öğretmenleri üzerinde yaptığı çalışmada yaratıcılığı teşvik edici davranışlarından “esneklik, değerlendirme, sorgulama, fırsat verme ve hayal kırıklığı” alt boyutlarında özel okulda çalışan öğretmenlerin çok destekleyici, devlet okullarında çalışan öğretmenlerin orta derece destekleyici oldukları sonucuna ulaşmıştır. Özel okulda görev yapan öğretmenlerin öğrencileri yaratıcılığa daha fazla teşvik etmesinin sebebi, uygulama olanaklarının ve etkinliklerin fazla olması, sınıf mevcudunun az olması sebebiyle öğrenciyle bireysel olarak daha yakından ilgilenilmesi, öğretmenin, öğrencinin öneri, istek ve sorunlarına daha hızlı cevap vermesi gibi nedenlerle açıklanabilir.

Araştırmamızda, öğretmenlerin öğretim stillerini/yöntemlerini kullanma durumuna göre yaratıcılığı teşvik edici davranışları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Buluş yolu yaklaşımı ve sunuş+buluş yaklaşımı içeren yöntemleri/stilleri kullanan öğretmenlerin yaratıcılığı teşvik edici davranışlarının daha fazla olduğu görülmüştür. Bu araştırmada öğrencileri yaratıcılığa teşvik etmede sergilemeleri temel alınan dokuz davranışsal özellikten (dokuz alt boyut) “öğrencilerin fikirlerini yargılamayı ve fikirler üzerinde derinlemesine çalışılmayı gerektiren” yargılama, “öğrencilerde öz-değerlendirme yapmayı sağlama” olan değerlendirme ve “öğrencilerin fikirlerini çok geniş materyallerle ve farklı koşullar altında kullanabilmeleri için fırsatlar sağlama” olan fırsatlar alt boyutlarında ve ölçeğin toplamında buluş yaklaşımını ve sunuş+buluş yaklaşımını birlikte kullanan öğretmenlerin öğrencilerde yaratıcılığı daha fazla teşvik ettikleri ortaya konmuştur. Buluş yolu yaklaşımında yer alan yönlendirilmiş buluş, problem çözme: tek doğru problem çözme: farklı yollar üretimi, öğrencinin tasarımı, öğrencinin başlatması ve kendi kendine öğretme öğrenen merkezli stiller olduğu için, öğrenciyi bilgiye ulaşma sürecinde yaratıcı düşünmeye yönlendirmektedir. Buluş yolu yaklaşımındaki yöntemler/stillerle öğretimde öğrenciye nasıl düşünecekleri ve öğrenecekleri, onlara karar verme yetkisi verilerek öğretilir. Kişinin kendi düzeyini bilmesi,

üst düzey bilişsel çalışmalar yapması, öğrencinin kendi çalışmasını yönlendirme fırsatlarının verilmesi, uygulamalarda uyum, buluş, problem çözme deneme-yanılma etkinliklerine yer verilmesi öğrencinin yaratıcılık davranışlarına yönelmesini sağlar. Daha sonra öğrencinin aktif olarak bulunduğu kavram veya hareketler sunuş yoluyla yaklaşımda bulunan yöntemlerle çalışılarak öğrencinin hem bilişsel hem de motorsal olarak gelişimi sağlanabilir. Aslan ve Cansever (2009) öğrencilere kazandırılmak istenilen davranışların kalıcılığının sağlanabilmesinde derslerin farklı yöntemlerle ve öğretmenin rehber öğrencinin aktif olduğu öğrenci merkezli stratejilerinin kullanılmasına ihtiyaç olduğunu belirtmişlerdir. Yöntem konusunda iyi yetişmiş bir öğretmen derslerin yürütülmesinde söz konusu fırsatları öğrenciye sağlayacağı için öğretmen eğitiminin sorunun çözümünün temel noktasını oluşturacağı düşünülmektedir.

Öneriler

- Lisans eğitiminde yöntemler/stiller derslerini yürütecek eğitimcilerin, öğrencilerin motorsal, duygusal, sosyal ve bilişsel olarak gelişebilmeleri için değişik öğretim yöntemlerine ihtiyaç olduğunu öğrencilerine aktarabilmesi önemli görülmektedir. Bunun için gerekirse eğitimcilerin hizmet içi kurslara seminerlere alınarak bilgilendirilmesi gerekmektedir.
- Lisans eğitiminde, beden eğitimi ve spor öğretimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde “öğrenen merkezli” stillerin öğretmen adaylarına uygulamalı yaptırılması buluş yolu yaklaşımı yöntemlerin öğrenilmesinde önemli görülmektedir.
- Beden eğitimi ve spor öğretmenleri için beden eğitiminde öğrenen merkezli stillerin/yöntemlerin kullanımı ve beden eğitimi öğretim programında da yer alan modeller ile ilgili uygulamalar içeren mesleki gelişim programları düzenlenebilir.
- Öğretmen adaylarının uygulamalı eğitimlerle yaratıcılık becerileri geliştirilebilir. Özellikle drama dersleri bu konuda yardımcı olabilir.
- Beden eğitimi öğretmenlerinin yaratıcılığı destekleyici davranışlarının öğrenciler tarafından değerlendirildiği nitel veya karma çalışmalar yapılabilir.

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

Cropley (2001) emphasised that fostering creativity “is “an integral part of the educational process and should be a guiding principle of education for all students”. Teachers “should encourage students to be creative, invent, explore, research, imagine and predict when conveying information” “ (Sternberg,

2003). In this context, in physical education, the preference for teaching methods that encourage students to think and show them different possibilities is considered important in order to create a constructive learning environment and develop students' creativity. The styles used in the learning and teaching process are one of the most important factors that promote sustainable learning and the achievement of goals in a short time and in an efficient manner. The choice of style used in this process also increases the efficiency of teaching (Temelli & Kurt, 2011). With the transition from a behavioural to a constructivist approach in new teaching programmes, the emphasis today is on fostering student creativity. Accordingly, physical education curricula are also changing from the past to the present towards a learner-centred structure and physical education teachers are expected to apply "learner-centred styles" in the learning and teaching process (Cengiz & Serbes, 2014). It is assumed that learner-centred approaches, especially in physical education, have a positive effect on creativity. In this context, the aim of our study is to investigate the creativity-enhancing behaviours of physical education teachers depending on the teaching styles they use.

METHOD

The study sample consists of 348 teachers of physical education and sport. The average age of the teachers is 33.79 ± 7.27 years, while their average working time is 8.79 ± 6.35 years. 41.7% (N=145) of the teachers are female, while 58.3% (n=203) are male. 54.6% (N=190) of teachers work at secondary level, 34.8% (N=121) at upper secondary level, while 10.6% (N=37) work at both secondary and upper secondary level. 86.2% (N=300) of the teachers had attended at least one in-service training seminar. The PETPTS (Perceptions of Teaching Styles), the CFT Index (Creativity Fostering Teacher Behaviour Index), and the researcher-created Personal Information Form were used to identify the teaching styles used by teachers in physical education. The coefficients for kurtosis and skewness of the data ranged from +1.5 to -1.5. t-test for independent samples was used to analyse the data. However, since the number of teachers in a group was less than 30 when the teaching style was selected, the non-parametric Kruskal Wallis test was used. In addition, the chi-square test was used to test whether there was a significant correlation between categorical variables.

RESULTS

78.2% (N=272) of the teachers stated that they were sufficiently informed about the styles used in physical education, 18.7% (N=65) stated that they were partially sufficiently informed, 1.7% (N=6) stated that they were not sufficiently informed and 1.4% (N=5) did not answer this question. 88.2% of participants (N=307) indicated that they use presentation methods in class, 5.2% (N=189) indicated that they use methods including discovery and 6.6% (N=23) indicated that they use methods including presentation + discovery in class. No significant difference was found between the teaching methods used by teachers in physical education and physical education in relation to gender ($\chi^2=5.630$; $p=0.060$; $p > 0.05$). Teachers working in private schools were found to use more teaching methods through discovery than teachers working in government schools ($\chi^2=24.819$; $p=0.000$, $p < 0.05$). A significant

difference in favour of male teachers was found for the opportunity factor ($t=-2.149$, $p=0.032$; $p < 0.05$) in teachers' creativity-enhancing behaviours as a function of their gender. With regard to the type of school, significant differences were found in the creativity-enhancing behaviour of teachers in favour of teachers working at private schools ($t=-2.553$, $p=0.011$; $p < 0.05$). Statistically significant differences were found for the factors Assessing ($\chi^2=9.608$, $p=0.008$; $p < 0.05$), Evaluating ($\chi^2=9.190$, $p=0.010$; $p < 0.05$), Opportunities ($\chi^2=8.900$, $p=0.012$; $p < 0.05$) and Total scale ($\chi^2=7.714$, $p=0.021$; $p < 0.05$) in relation to teachers' creativity-enhancing behaviours in relation to their choice of teaching style.

DISCUSSION AND CONCLUSION

In the study, it was found that most of the physical education and sports teachers (78.2%) had sufficient information about the styles they used in their lessons. Yıldız and Kangalgil (2014) stated that the reason why teachers did not use special teaching methods in physical education and sports lessons was insufficient information teachers had. It can be seen that a great majority of teachers (88.2%) used teacher-centred-presentation (A-B-C-D-E) approaches in physical education and sports lessons. Studies conducted in our country in the field of physical education showed that teachers mostly preferred teacher-centred styles (Keske, 2007; Ünlü & Aydos, 2007; Demirhan et al., 2008; Şirinkan & Erciş, 2009; Yoncalık, 2009; Saraç & Muştı, 2013; Demiral, 2021; Fernández & Espada, 2021). It was found that male and female teachers use similar styles/methods in physical education and sports lessons. Saraç and Muştı (2013) showed that female and male physical education teacher candidates preferred teacher centred styles. It was found that teachers working in private schools used teaching styles/methods through discovery more than teachers working in state schools. No significant difference was found between teachers' creativity fostering behaviours in terms of their gender. However, a significant difference was found in favour of male teachers in opportunities factor. (Forrester & Hui, 2007; Yolcu 2007; Mueller et al., 2008; Vural, 2008; Dikici, 2014; Ozkal, 2014; Demirkale, 2015; Yenilmez & Ekici 2016; Kılıç, 2017; Karaduman & Çiftçi 2018; Kaya, 2018; Berkant & Burun, 2021; Leylak & Say, 2021) also found similar results. Teachers working in private schools encourage their students to act more creatively. Significant differences were found between teachers' creativity fostering behaviours in terms of their states of using teaching styles/methods.

KAYNAKLAR

- Abraham, A. (2013). The promises and perils of the neuroscience of creativity. *Frontiers in Human Neuroscience*, 7, 246.
- Akar, İ. (2014). Yaratıcılığa teşvik edici öğretmen davranışları indeksi'nin türkçeye uyarlanması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 304-328.
- Arbia, S. M., Maasawet, E. T., & Masruhim, M. A. (2020). The development of learning tool oriented industrial revolution 4.0 to improve students' creative thinking skills. *International Journal of Sciences: Basic and Applied Research*, 51(2), 117-131.
- Aslan, N., & Cansever, B.A. (2009). Eğitimde yaratıcılığın kullanımına ilişkin öğretmen tutumları. *TÜBAV Bilim Dergisi*, 2(3), 333-340.

- Barnes, J., & Shirley, I. (2007). Strangely familiar: Cross-curricular and creative thinking in teacher education. *Improving Schools*, 10(2), 162-179.
- Beghetto, R. A., & Kaufman, J. C. (2014). Classroom contexts for creativity. *High Ability Studies*, 25(1), 53-69.
- Berkant, H. G., & Burun, Z. (2021). Öğretmenlerin yaratıcılığı destekleme durumları ile öğrencilerin yazma özerkliklerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 427-446.
- Byra, M. (2000). A review of spectrum research: The contributions of two eras. *Quest*, 52, 229-245.
- Carmeli, A., Meitar, R., & Weisberg, J. (2006). Self-leadership skills and innovative behavior at work. *International Journal of Manpower*, 27(1), 75-90.
- Cengiz, C., & Serbes, Ş. (2014). Türkiye'deki beden eğitimi öğretmen adaylarının tercih ettikleri öğretim stilleri ve stillere ilişkin değer algıları. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 5(2), 21-34.
- Cothran, D. J., Kulinna, P. H., Banville, D., Choi, E., Amade-Escot, C., Macphail, A., ... et al. (2005). A cross-cultural investigation of the use of teaching styles. *Research Quarterly For Exercise and Sport*, 76, 193-201.
- Cropley, A. J. (2001). *Creativity in education & learning: A guide for teachers and educators*. Koran Page.
- Davies, D., Jindal-Snape, D., Digby, R., Howe, A., Collier, C., & Hay, P. (2014). The roles and development needs of teachers to promote creativity: A systematic review of literature. *Teaching and Teacher Education*, 41, 34-41.
- Demiral, S. (2021). Beden eğitimi öğretmenleri ve antrenörlerin kullandıkları öğretim stilleri ve stillere ilişkin algılarının incelenmesi (Edirne Örneği). *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 23(3), 359-373.
- Demirhan, G. (2006). *Spor eğitiminin temelleri*. Bağırhan Yayınevi.
- Demirhan, G., Bulca, Y., Altay, Y., Şahin, R., Güvenç, A., Aslan, A., ... et al. (2008). Beden eğitimi öğretim programları ve programların yürütülmesine ilişkin paydaş görüşlerinin karşılaştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 19(3), 157-180.
- Demirkale, O. C. (2015). *Görsel sanatlar dersinin yaratıcı düşünme becerilerine katkısının incelenmesi*, [Yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi]. Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Dikici, A. (2014). Relationships between thinking styles and behaviors fostering creativity: An exploratory study for the mediating role of certain demographic traits. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 14(1), 179-201.
- Dönmez, A. (2018). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri ve kişilik özelliklerinin belirlenmesi (Sakarya İli Örneği)* [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi]. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ekici, İ. D. (2016). Öğretmenler öğrenme ortamında öğrencilerin yaratıcılığını destekleme düzeylerine ilişkin kendilerini nasıl değerlendiriyorlar. *Turkish Studies*, 11(3), 1287-1308.
- Erdoğan, T., Akkaya, R., & Akkaya, S. Ç. (2009). The effect of the Van Hiele model based instruction on the creative thinking levels of 6th grade primary school students. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri / Educational Sciences: Theory & Practice*, 9(1), 181-194.
- Fernández, M., & Espada, M. (2021). Knowledge, education and use of teaching styles in physical education. *International Journal of Instruction*, 14(1), 379-394.
- Forrester, V., & Hui, A. (2007). Creativity in the Hong Kong classroom: What is the contextual practice? *Thinking Skills and Creativity*, 2(1), 30-38.
- Garaigordobil, M. (2006). Intervention in creativity with children aged 10 and 11 years: Impact of a play program on verbal and graphic-figural creativity. *Creativity Research Journal*, 18(3), 329-345.

- Gelen, İ. (2002). Sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersinde düşünme becerilerini kazandırma yeterliklerinin değerlendirilmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(10), 100-119.
- Görgeç, İ., & Karaçelik, S. (2009). Okul öncesi öğretmenliği ve fen bilgisi öğretmenliği öğrencilerinin yaratıcı düşünme becerileri düzeylerinin karşılaştırmalı incelemesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, 23, 129-146.
- Hein, V., Ries, F., Pires, F., Caune, A., Emeljanovas, A., Ekler, J. H., ... et al. (2012). The relationship between teaching styles and motivation to teach among physical education teachers. *Journal of Sports Science and Medicine*, 11, 123-130.
- Hornig, J. S., Hong, J. C., ChanLin, L. J., Chang, S. H., & Chu, H. C. (2005). Creative teachers and creative teaching strategies. *International Journal of Consumer Studies*, 29(4), 352-358.
- Jaakkola, T., & Watt, A. (2011). Finnish physical education teachers' self-reported use and perceptions of Mosston and Ashworth's teaching styles. *Journal of Teaching in Physical Education*, 30(3), 248-262.
- Karaduman, G. B., & Çiftçi, C. (2018). Sınıf öğretmenlerinin yaratıcılığı destekleyici davranışlarının incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 8(3), 242-262.
- Kaya, N. G. (2018). Üstün yetenekli öğrencilerin öğretmenlerinin yaratıcılığı destekleme düzeylerinin belirlenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16(2), 157-175.
- Keleşoğlu, S., & Kalaycı, N. (2017). Dördüncü sanayi devriminin eşliğinde yaratıcılık, inovasyon ve eğitim ilişkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(12), 69-86.
- Kesicioğlu, S. O., & Deniz, Ü. (2014). Okulöncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ile eleştirel düşünme ve yaratıcılık becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Electronic Turkish Studies*, 9(8), 651-659.
- Keske, G. (2007). *İlköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri ve karşılaştıkları sorunlar (Gaziantep İli Örneği)* [Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi]. Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Kılıç, A. F. (2017). Öğretmenlerin yaratıcı düşünceyi destekleme davranışlarının incelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(1), 87-115.
- Kulinna, P. H., & Cothran, D. J. (2003). Physical education teachers' self-reported use and perceptions of various teaching styles. *Learning and Instruction*, 13, 597-609.
- Leylak, D., & Say, S. (2021). Sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı kişilik özellikleri ile yaratıcılığı destekleme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 5(1), 177-190.
- Macfadyen, T., & Campbell, C. (2006, May 15-18). *An investigation in to the teaching styles of secondary school physical education teachers* [BERA 2005 Conference].
- Mosston, M. (1981). *Teaching physical education*, Merrill Publishing Company.
- Mosston, M., & Ashworth, S. (2008). *Teaching physical education: First online edition*. Spectrum Institute for Teaching and Learning.
- Mueller, J., Wood, E., Willoughby, T., Ross, C., & Specht, J. (2008). Identifying discriminating variables between teachers who fully integrate computers and teachers with limited integration. *Computers and Education*, 51(4), 1523-1537.
- Ozkal, N. (2014). Relationships between teachers' creativity fostering behaviors and their self-efficacy beliefs. *Educational Research and Reviews*, 9(18), 724-733.
- Özen, Y. (2012). Yaratıcı öğrenme. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 3(6), 231-256.

- Parsak, B. (2018). *Ortaokul beden eğitimi öğretmenlerinin algılanan ve gözlenen beden eğitimi öğretim stili tercihleri ve stillere yönelik değer algıları* [Yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi]. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Rubenstein, L.D., McCoach, D.B., & Siegle, D. (2013). Teaching for creativity scales: An instrument to examine teachers' perceptions of factors that allow for the teaching of creativity. *Creativity Research Journal*, 25(3), 324-334.
- Runco, M. A. (1994). *Creativity and its discontents*. Ablex.
- Runco, M. A. (2010). *Divergent thinking, creativity, and ideation* in *The Cambridge handbook of creativity*. Cambridge University Press, 413-446.
- Runco, M. A., & Acar, S. (2012). Divergent thinking as an indicator of creative potential. *Creativity Research Journal*, 24, 66-75.
- Sanchez, B., Byra, M., & Wallhead, T.L. (2012). Students' perceptions of the command, practice, and inclusion styles of teaching. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 17(3), 317-330.
- Saraç, L., & Muştu, E. (2013). Öğretmen adaylarının beden eğitimi öğretim stillerini kullanım düzeyleri ile stillere ilişkin değer algılarının incelenmesi. *Pamukkale Spor Bilimleri Dergisi*, 4(2), 112-124.
- Saraç-Yılmaz, L., İnce, M. L., Kirazcı, S., & Çiçek, Ş. (2005). Beden eğitimi öğretmenlerinin ders zaman yönetimi davranışları ve kullandıkları öğretim yöntemleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(2), 3-10.
- Shamay-Tsoory, S. G., Adler, N., Aharon-Peretz, J., Perry, D., & Mayseless, N. (2011). The origins of originality: The neural bases of creative thinking and originality. *Neuropsychologia*, 49(2), 178-185.
- Sternberg, R. J. (2003). Creative thinking in the classroom. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 47(3), 325-338.
- SueSee, B., & Edwards, K. (2011, April 10-12). *Self-identified and observed teaching styles of senior physical education teachers in Queensland schools*. [In Proceedings of the 27th Australian Council for Health, Physical Education and Recreation Conference] University of Southern Queensland.
- Sympas, I., Digelidis, N., & Watt, A. (2016). An examination of greek physical educators' implementation and perceptions of spectrum teaching styles. *European Physical Education Review*, 22(2), 201-214.
- Şirinkan, A., & Erciş, S. (2009). İlköğretim okullarındaki beden eğitimi ve spor derslerinde uygulanan öğretim yöntemleri ve ölçme – değerlendirme kriterlerinin araştırılması. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 184-189.
- Tabachnick, B. G., & Fidell L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Pearson.
- Tan, A. G. (2001). Elementary school teachers' perception of desirable learning activities: A Singaporean perspective. *Educational Research*, 43(1), 47-61.
- Temelli, A., & Kurt, M. (2011). Biyoloji öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri ve bu yöntemlerin öğrenci başarısına etkileri hakkındaki görüşleri. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 65-76.
- Torrance, E., & Goff, K. (1989). A quiet revolution. *Journal of Creative Behavior*, 23(2), 136-145.
- Ünlü, H., & Aydos, L. (2007). İlköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 40-51.
- Ünlü, H., & Aydos, L. (2007). Öğretmen görüşlerine göre; beden eğitimi derslerinde öğretmenlerin ve öğrencilerin tercih ettikleri öğretim yöntemleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 71-81.
- Vural, C. T. (2008). *Sosyal bilgilere eğitiminde yaratıcı düşünme: Yeni ilköğretim programı beşinci sınıf sosyal bilgiler öğretiminde kullanılan etkinliklerin yaratıcılığı geliştirmesi açısından değerlendirilmesi*. [Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi]. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Ward, T. B. (2009). *The multiple roles of educators in children's creativity*. In A.-G. Tan (Ed.), *Creativity: A Handbook for Teachers*. Singapur: World Scientific.

Yenilmez, K., & Yolcu, B. (2007). Öğretmen davranışlarının yaratıcı düşünme becerilerinin gelişimine katkısı. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 18, 95-105.

Yıldız, A., & Baltacı, S. (2018). İki farklı kurumda çalışan ortaokul matematik öğretmenlerinin yaratıcılığı destekleme durumlarının incelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 1392-1418.

Yıldız, E. (2012). *İlk ve ortaöğretimde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor derslerinde kullandıkları öğretim yöntemleri ve karşılaştıkları sorunların incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi]. Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Yıldız, E., & Kangalgil, M. (2014). Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki yeterlikleri ve kullandıkları öğretim yöntemleri ile ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Pamukkale Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 61-76.

Yılmaz, S. H. (2019). *Beden eğitimi ve spor derslerinde kullanılan öğretim yöntemlerinin belirlenmesi* [Yüksek lisans tezi, Bartın Üniversitesi]. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Yoncalık, O. (2009). İlköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersindeki başarılarına üç öğretim stilinin etkileri. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 11(3), 33-46.

KATKI ORANI CONTRIBUTION RATE	AÇIKLAMA EXPLANATION	KATKIDA BULUNANLAR CONTRIBUTORS
Fikir ve Kavramsal Örgü <i>Idea or Notion</i>	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak <i>Form the research hypothesis or idea</i>	Melek MAKARACI Zehra CERTEL Ziya BAHADIR
Tasarım <i>Design</i>	Yöntem ve araştırma desenini tasarlamak <i>To design the method and research design.</i>	Melek MAKARACI Zehra CERTEL Ziya BAHADIR
Literatür Tarama <i>Literature Review</i>	Çalışma için gerekli literatürü taramak <i>Review the literature required for the study</i>	Melek MAKARACI Zehra CERTEL Ziya BAHADIR
Veri Toplama ve İşleme <i>Data Collecting and Processing</i>	Verileri toplamak, düzenlemek ve raporlaştırmak <i>Collecting, organizing and reporting data</i>	Melek MAKARACI Zehra CERTEL Ziya BAHADIR
Tartışma ve Yorum <i>Discussion and Commentary</i>	Elde edilen bulguların değerlendirilmesi <i>Evaluation of the obtained finding</i>	Melek MAKARACI Zehra CERTEL Ziya BAHADIR

Destek ve Teşekkür Beyanı/ Statement of Support and Acknowledgment

Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır.

No contribution and/or support was received during the writing process of this study.

Çatışma Beyanı/ Statement of Conflict

Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Researchers do not have any personal or financial conflicts of interest with other people and institutions related to the research.

Etik Kurul Beyanı/ Statement of Ethics Committee

Bu araştırma, Erciyes Üniversitesi Etik Kurulunun 260 sayılı kararı ile yürütülmüştür.

This study was conducted with the decision number 260 of Erciyes University Ethics Committee.

Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.